

Program

Policy

» Plan

Riktlinjer

Regler

Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap och återuppbyggnad av det civila försvaret

Beslutad av kommunfullmäktige
9 december 2019, § 143. Dnr KS2019.0412

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Övergripande målsättning och prioriteringar	4
2.1	Prioriterade uppgifter för kommunens krisledningsnämnd och krisledningsstab.....	4
3	Kommunens uppgifter inom krisberedskapen delas in i följande områden enligt samverkansöverenskommelsen.....	5
3.1	Risk- och sårbarhetsanalys	5
3.2	Planering	6
3.3	Organisation.....	6
3.4	Geografiskt områdesansvar.....	7
3.5	Utbildning och övning.....	7
3.6	Rapportering till Länsstyrelsen	8
4	Kommunens arbete med det civila försvaret	8
4.1	Bakgrund	8
4.1	Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden är:.....	8
4.2	Kompetenshöjning gällande totalförsvaret.....	8
4.3	Säkerhetsskydd	9
4.4	Krigsorganisation och krigsplaceringar	9
4.5	Ledningsansvar, rapportering mm	9
5	Fastställande, budget, revidering.....	10
5.1	Fastställande	10
5.2	Budget, kostnader, rapportering.....	10
5.3	Revideringar.....	11

Dokumenttyp: Plan

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder och sektorer

Diarienummer: KS2019.0412

Reviderad:

Giltighetstid: Tills nytt beslut är fattat

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Säkerhetschef

Andra tillhörande dokument:

1 Bakgrund

En extraordinär händelse är en ”händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting” (citat från Lagen om extraordinära händelser). Kan t ex vara störningar i vatten- eller elförsörjning, stormar, omfattande bränder eller olyckor, pandemi, våldshandlingar mm.

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH 2006:544) reglerar vilka åtgärder en kommun ska vidta för att minska sin sårbarhet.

Krisledningsnämnden kan vid extraordinära händelser samordna ledningen och överordnas ordinarie nämnders ansvar. Reglemente Krisledningsnämnden KS2018.0291

För att kunna hantera extraordinära händelser ska Skövde kommun arbeta enligt det upplägg som är baserat på den överenskommelse om krisberedskap som upprättats mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL 18/03101) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Planeringen för civilt försvar ska också återupptas och vilka åtgärder kommunen ska vidta regleras i överenskommelsen mellan SKL (SKL 18/01807) samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Detta styrdokument utgår ifrån de två överenskommelser som gjorts mellan SKL och MSB avseende:

- kommunernas krisberedskap SKL 18/03101
- kommunernas arbete med det civila försvaret SKL 18/01807

I styrdokumentet har även inarbetats den planering för extraordinära händelser som tidigare arbetats fram lokalt i kommunen.

2 Övergripande målsättning och prioriteringar

- Kommunen ska kunna hantera en allvarlig eller extraordinär händelse så att människors liv eller hälsa inte riskeras och att skada inte uppstår på fastigheter eller miljö.
- Viktiga samhällsfunktioner som äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, barnomsorg samt skolverksamhet för de yngre åldrarna, ska så långt som möjligt upprätthållas.
- Avbrott i samhällsviktig infrastruktur som kommunen ansvarar för ska åtgärdas så snart som möjligt.
- Vid avbrott i samhällsviktig infrastruktur som annan aktör ansvarar för ska kommunen vid behov ge stöd.
- Kommunen ska agera på ett sådant sätt att medborgarnas förtroende inte skadas.
- Kommunen ska ha en planering för att ingå som en aktör inom det civila försvaret samt stötta försvarsmakten i samband med höjd beredskap och krig.

2.1 Prioriterade uppgifter för kommunens krisledningsnämnd och krisledningsstab

Vid en kris ska i första hand följande funktioner/verksamheter fungera:

- Ledning och samordning av kommunens verksamhet.
- Samordning av information internt och externt.
- Samordning med externa aktörer såsom kommunalförbund, myndigheter, organisationer, näringsliv, närliggande kommuner med flera.

3 Kommunens uppgifter inom krisberedskapen delas in i följande områden enligt samverkansöverenskommelsen

- Risk- och sårbarhetsanalys
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering

Här nedan beskrivs närmare vad detta innebär för Skövde kommun

3.1 Risk- och sårbarhetsanalys

Är en sammanställning av den samhällsviktiga verksamhet och analys av de risker och brister som finns inom kommunen. Den är grund för planering av övriga åtgärder och ska fastställas politiskt under varje mandatperiod. Denna analys ska genomföras av alla verksamheter som bedriver samhällsviktig verksamhet oavsett verksamhetsform.

Risk- och sårbarhetsanalysen innehåller följande:

- Identifiering av samhällsviktig verksamhet
- Identifiering kritiska beroenden
- Identifiering och analys av risker
- Beskrivning av sårbarheter och brister
- Sammanställning av behov av åtgärder för att reducera eller ta bort eventuella risker.

Med risk- och sårbarhetsanalysen som grund ska nödvändiga åtgärder genomföras för att reducera och ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att hantera de extraordinära händelser som kan inträffa. Risk- och sårbarhetsanalysen är även en grund för hur arbetet inom kommunens krisledning ska organiseras och bedrivs vid extraordinära händelser.

En systematisk uppföljning av åtgärderna som föreslås ska genomföras årligen och rapporteras till kommunstyrelsen.

3.2 Planering

För att hantera extraordinära händelser ska respektive sektor och bolag ha en planering och krisorganisation som vid behov ska vara samordnad med andra verksamheter internt och externt. Även samhällsviktig verksamhet i annan form, t ex kommunalförbund omfattas och bör samordnas mellan berörda kommuner.

Följande dokument och planer mm ska finnas för att hantera extraordinära händelser:

- Reglemente för krisledningsnämnden
- Ledningsplan inför och vid extraordinära händelser
- Kriskommunikationsplan
- Planer för respektive sektor och bolag samt verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform
- Plan för POSOM-organisationen
- Övergripande utbildningsplan
- I instruktion till kommundirektör ska anges vilka uppgifter denne/denna har avseende krisberedskap.
- Kan även finnas behov av mer detaljerad planering för att t ex säkerställa kritiska driftsystem inom infrastruktur. Exempel på verksamhet där kontinuitetsplanering särskilt ska beaktas är störningar i vattenförsörjning, elförsörjning, IT- och datakommunikation. Andra exempel är planering för elbrist, pandemi mm.

3.3 Organisation

Respektive sektor och bolag ska ha en förmåga att så långt som möjligt hantera olika slag allvarliga händelser inom ordinarie organisation. Extraordinära händelser kan innebära att förändringar måste göras i organisationen, för detta ska finnas en planering som beskriver hur respektive aktör är organiserad samt hur man arbetar i samband med en extraordinär händelse.

Följande funktioner ska finnas inom kommunen:

- Krisledningsnämnd - träder i funktion om den extraordinära händelsen kräver en samordnad ledning med befogenhet att ta över andra nämnders ansvarsområden. Krisledningsnämndens ordförande fattar beslut om att nämnden ska träda i kraft. Se vidare reglemente för krisledningsnämnd.
- Krisledningsstab - underställd krisledningsnämnden och samordnar kommunens åtgärder vid extraordinära händelser. Kommundirektören ansvarar för verksamheten och kan besluta om att krisledningen, eller delar av den kan upprättas även om krisledningsnämnden inte trätt i kraft.
- Vid störningar i infrastruktur och fastigheter, såsom störningar i vattenförsörjning avseende Skövde kommun, har sektor service genom sektorschef uppdrag att samordna insatserna där flera sektorer påverkas.

Förutsatt att störningarna inte är av så pass stor omfattning att den övergripande krisledningen ledd av kommundirektören ska samordna.

- Sektors- och bolagsvisa krisledningar ska finnas inom alla verksamheter. Bör även finnas inom verksamhet som bedrivs i annan form, t ex kommunalförbund.
- Organisation för POSOM - psykiskt och socialt omhändertagande. Är underställd socialnämnden. Sektorschef socialtjänst beslutar om att hela eller delar av organisationen ska träda i kraft.

Vid behov kan även andra former av tillfälliga samverkansorganisationer bildas.

3.4 Geografiskt områdesansvar

Kommunen har ett ansvar att verka för att olika aktörer inom kommunens geografiska område samordnar sin planering inför extraordinära händelser. Detta görs t ex genom Räddningstjänsten östra Skaraborg som regelbundet varje år bjuder in berörda aktörer till Krishanteringsrådet.

Vi ska samverka med närliggande kommuner och andra aktörer utanför det egna geografiska området samt säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls. Ett nätverk - SÄKSAM finns i Skaraborgsområdet där säkerhetsansvariga inom kommunerna och regionen regelbundet träffas.

Samverkan med det lokala näringslivet och t ex de frivilliga försvarsorganisationerna bör utvecklas inom krisberedskapsområdet.

Vid en extraordinär händelse ska kommunen kunna stå värd för en så kallad inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram samt verka för att information till allmänheten samordnas

3.5 Utbildning och övning

Regelbundna utbildningar och övningar för att hantera extraordinära händelser ska genomföras inom kommunens organisation och övergripande plan över utbildning och övning ska tas fram. Samtliga sektorer ska öva en gång per mandatperiod. Genomförda övningar rapporteras årsvis till kommunstyrelsen och till Länsstyrelsen i den årliga uppföljningen av LEH-uppdraget. Tidsplan och inriktning för utbildningar och övningar fastställs av kommundirektör i samråd med säkerhetschef och berörd sektorschef.

Kommunens bolag avgör vilka slags utbildningar och övningar som krävs inom eget ansvarsområde. Detta avser även respektive kommunalförbund.

3.6 Rapportering till Länsstyrelsen

Kommunen är ålagd att redovisa till Länsstyrelsen årligen vilken planering och vilka åtgärder som genomförts inom krisberedskapsområdet.

4 Kommunens arbete med det civila försvaret

4.1 Bakgrund

”Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016-2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Det civila försvaret syftar till att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig i Sverige. Civilt försvar bedrivs inom ramen för verksamheten i statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer. Det civila och militära försvaret bildar tillsammans totalförsvaret.” (Citat från överenskommelsen)

Kommunens arbete med återuppbyggnad av det civila försvaret baseras till stora delar på överenskommelsen mellan SKL (SKL 18/01807) samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Denna överenskommelse reglerar de förberedelser som kommunen ska vidta inför höjd beredskap

Målet för det civila försvaret är att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld

4.1 Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och krigsplacering

Tidplan

Arbetet med de prioriterade uppgifterna kompetenshöjning gällande totalförsvaret och säkerhetsskydd ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31. Arbetet med framtagande av krigsorganisation och krigsplacering av personal ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2020-12-31.

Nedan beskrivs mer detaljerat vad de prioriterade uppgifterna innebär.

4.2 Kompetenshöjning gällande totalförsvaret

Nyckelpersoner inom kommunens organisation ska ha grundläggande kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret.

4.3 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd innebär att skydda verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten. Dessa uppgifter regleras genom säkerhetsskyddslagen och innebär följande:

- Kommunen ska ha en säkerhetsskyddschef.
- Kommunen ska ha rutiner och materiel för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Kommunen ska under perioden 2018-2020 etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.

4.4 Krigsorganisation och krigsplaceringar

Kommunen ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar. Arbete pågår inom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att förtydliga vad denna planering innebär.

Överenskommelsen innebär även andra åtgärder avseende civilt försvar, men detta specificeras inte närmare, tex planering för befolkningskydd och ransonering.

4.5 Ledningsansvar, rapportering mm

Utöver ovannämnda ingår även ett antal andra uppgifter:

- Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.
- Kommunen har det geografiska områdesansvaret och bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.
- Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.
- Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

5 Fastställande, budget, revidering

5.1 Fastställan

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet - Skövde kommuns övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap och återuppbyggnad av det civila försvaret – Ledningsplan inför och vid extraordinära händelser samt Reglemente för krisledningsnämnd.

Kommunstyrelsen fastställer risk- och sårbarhetsanalysen, samt direktiven till kommundirektören avseende ansvaret för krisberedskapen.

Kommundirektören fastställer kommunikationsplan, övnings- och utbildningsplan, övrig planläggning som inte fastställs på sektorsnivå samt revideringar i de övergripande planeringsdokumenten av redaktionell karaktär.

Respektive nämnd och styrelse fastställer planer inom eget ansvarsområde. Socialnämnden fastställer plan för POSOM-organisationen. Kommunalförbunden bör fastställa sina planer i samverkan mellan medlemskommunerna.

Kommundirektören har ett övergripande ansvar för samordning och planering samt är operativt ansvarig för krisledningen.

5.2 Budget, kostnader, rapportering

Ett statsbidrag utgår varje år för uppgifter som i första hand avser att täcka kostnader för planering, utbildning och övning.

Utöver detta kan finnas ytterligare behov av anslag för investeringar, lagerhållning av viss materiel/förnödenheter mm eller andra behov åtgärder som framkommit i samband med risk- och sårbarhetsanalysen och som statsbidraget inte får användas till. På sikt kan även återuppbyggandet av det civila försvaret bli resurskrävande. Dessa frågor bör inarbetas i samband med kommunens budgetarbete.

Vid en extraordinär händelse kan uppstå kostnader av större omfattning. Kommundirektören ska informera kommunstyrelsens ordförande/krisledningsnämnden. Kostnaderna ska särredovisas samt redovisas i rapport till kommunstyrelsen om händelsen och till kommunfullmäktige om det är av principiell, viktig natur eller omfattande kostnader.

5.3 Revideringar

Detta styrdokument ska revideras och fastställas av kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod. Mindre ändringar kan fastställas av kommunstyrelsen och redigeringar av kommundirektören.